

WPLYNEŁO DNIA

15.05.2019
Sekretariat Studiów Doktoranckich

Dr hab. Mariusz Kolczyński

Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

Uniwersytet Śląski

Katowice

Recenzja

Rozprawy doktorskiej Pani mgr Anny Huth „Problematyka komunikowania ze społecznością lokalną w ramach programów rewitalizacyjnych w województwie śląskim”, ss. 507.

W swojej rozprawie doktorskiej Pani mgr Anna Huth podjęła ambitną próbę zmierzenia się z niezwykle złożoną i stosunkowo rzadko poruszaną w polskiej literaturze politologicznej problematyką naukową. Perspektywa badawcza zaproponowana przez Autorkę – zogniskowanie analizy wokół lokalnych strategii komunikacyjnych, planów działań komunikacyjnych i poszczególnych instrumentach komunikowania - odbiega od standardowych ujęć tematyki związanej z planowaniem i realizacją lokalnych programów rewitalizacyjnych (zazwyczaj skoncentrowanych na analizie założeń programów rewitalizacyjnych oraz ewaluacji realizowanych przedsięwzięć). Doktorantka w wyczerpujący sposób, z dużym znanstwem problematyki uzasadnia przyjęcie wybranej perspektywy badawczej, trafnie podkreślając znaczenie poprawnie sformułowanej strategii komunikacyjnej w procesie pozyskiwania społecznej akceptacji działań rewitalizacyjnych i stymulowania niezbędnego poziomu zaangażowania mieszkańców w przedsięwzięcia realizowane w kolejnych etapach poszczególnych programów rewitalizacyjnych. Stąd też, jako niewątpliwą zaletę zaproponowanego podejścia badawczego należy uznać, że stwarza ono znakomitą okazję do pogłębionej analizy swoistego rodzaju lokalnych procesów komunikacyjnych i zarazem pozwala na sformułowanie rekomendacji praktycznych (od kwestii dotyczących kreowania strategii komunikacyjnych po ocenę

przydatności/potencjalnej efektywności danych instrumentów komunikacyjnych) dla instytucji zarządzających lokalnymi programami rewitalizacyjnymi.

Wybór takiej opcji badawczej wymagał poprawnego: (1) określenia miejsca i roli pełnionej przez lokalne programy/projekty w procesie rozwoju regionalnego i lokalnego, zwłaszcza w tak specyficznym, silnie zurbanizowanym województwie jakim jest województwo śląskie oraz (2) rozstrzygnięcia wielu istotnych kwestii naukowych wykraczających poza wąsko definiowany obszar zagadnień komunikacyjnych (np. odniesienia do problematyki samorządności na poziomie lokalnym).

Lektura recenzowanej pracy pozwala uznać, że Pani mgr Anna Huth w dużej mierze sprostała wysokim wymaganiom naukowym, dzięki czemu otrzymaliśmy interesujące studium, w którym Autorka w kompetentny sposób porusza kluczowe kwestie pozwalające na uchwycenie specyfiki procesów komunikacyjnych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Z perspektywy polskiej nauki o komunikowaniu lokalnym podjęcie tej tematyki badawczej przez Doktorantkę zasługuje na szczególne wyróżnienie. Stąd też, wybór tematu należy uznać za w pełni odpowiedni dla rozprawy doktorskiej.

Zwraca uwagę dobre przygotowanie merytoryczne Autorki, widoczne zarówno w części teoretycznej, jak i empirycznej pracy. Niewątpliwie sprawność naukowa mgr Anny Huth w znacznej mierze wynika z bardzo dobrej znajomości literatury przedmiotu; zamieszczona bibliografia jednoznacznie wskazuje, że Autorka dotarła do najważniejszych pozycji naukowych. Poprawny dobór i wykorzystanie literatury naukowej oraz materiałów dokumentalnych stworzyło solidne podstawy do precyzyjnego określenia kluczowych problemów badawczych, omawianych w przemyślany sposób w kolejnych częściach opracowania. Natomiast sposób przygotowania i przeprowadzenia badań własnych nie tylko nie budzi zastrzeżeń metodologicznych, ale jednoznacznie świadczy o wysokich kompetencjach naukowo-badawczych.

Przemyślanej koncepcji rozprawy odpowiada jej w pełni poprawna struktura; konstrukcja rozprawy (podział na pięć dobrze przemyślanych rozdziałów: trzy rozdziały teoretyczne, rozbudowany rozdział empiryczny oraz rozdział, w którym

zaprezentowano autorską koncepcję modelu strategii komunikowania programu rewitalizacyjnego) oraz poszczególnych rozdziałów nie budzi większych zastrzeżeń.

Podobnie wysoko należy ocenić formalną stronę pracy; praca jest starannie zredagowana (poza błędną numeracją podrozdziałów w Rozdziale IV); na podkreślenie zasługuje warstwa językowa rozprawy doktorskiej – Autorka dobitnie udowadnia, że praca politologiczna może być napisana w sposób przystępny, bez niepotrzebnego epatowania pseudonaukowym żargonem.

We *Wstępie* pracy poprawnie określono podstawowy obszar zagadnień, trafnie podkreślając znaczenie przedsięwzięć komunikacyjnych podejmowanych i realizowanych w ramach programów rewitalizacyjnych. Doktorantka w przekonujący sposób uzasadnia nie tylko podjęcie danej problematyki, ale także przyjęcie określonej perspektywy badawczej. Można zastanowić się, czy nie należało w tym miejscu przedstawić w zarysie: celu pracy (główny cel pracy – str. 158) oraz hipotez badawczych (szeroko omówionych w rozdziale IV), a także podstawowych założeń metodologicznych pracy (jednozdaniowe odwołanie na str. 10 trudno uznać za wystarczające).

Rozprawę otwiera poprawnie skonstruowany i wyczerpujący rozdział (*Samorząd terytorialny. Samorządność społeczności lokalnych*), w którym kompetentnie (z odwołaniem do literatury przedmiotu i materiałów źródłowych) przedstawiono podstawowe kwestie teoretyczne związane z samorządem terytorialnym i samorządnością na poziomie lokalnym. Zwraca uwagę przemyślana konstrukcja rozdziału – dobre wyważenie proporcji pomiędzy wprowadzającymi rozważaniami na temat samorządu terytorialnego, a zdecydowanie bardziej istotnymi (mając na uwadze temat pracy) refleksjami na temat społeczności lokalnych (z poprawnym wyeksponowaniem problematyki lokalnej aktywności społecznej). W moim przekonaniu, druga część Rozdziału I (podrozdziały 1.4 i 1.5) mogły być podstawą rozdziału wprowadzającego; znaczną część rozważań z części pierwszej można było ująć we *Wstępie* (np. podrozdz. 1.3) lub w przypisach (np. podrozdz. 1.2).

W II rozdziale pracy (*Rewitalizacja miast*) podjęto rozważania na temat istoty procesu rewitalizacji, trafnie podkreślając wielopłaszczyznowy charakter tego procesu. Kompetentnie i wyczerpująco wskazano podmioty uczestniczące w programach rewitalizacyjnych (uporządkowana charakterystyka poszczególnych podmiotów, zróżnicowanych ze względu na rolę pełnioną w procesie, z odwołaniem do dokumentów źródłowych).

Ze względu na wiodącą problematykę rozprawy szczególnie ważne wnioski sformułowano w podrozdziałach: 2.3 - dotyczącym zarządzania procesami rewitalizacji (z silnym akcentem na aspekt partycypacji wspólnoty lokalnej w kolejnych etapach podejmowania kluczowych decyzji odnośnie strategii działań restrukturyzacyjnych) oraz 2.5 – w którym podjęto próbę wskazania kluczowych dylematów społecznych związanych z omawianymi zagadnieniami (od stymulowania zaangażowanego udziału społecznego na etapie poszukiwania i kreowania optymalnych rozwiązań lokalnych problemów i bolączek, aż po refleksje na temat możliwych negatywnych (lub potencjalnie negatywnych) skutków realizowanych programów.

Rozdział III (*Komunikowanie wspólnot samorządowych w Polsce*) Doktorantka rozpoczyna od przedstawienia w bardzo lapidarnej formie etapów rozwoju badań naukowych nad komunikowanie – można zastanowić, czy w takiej formie ten podrozdział jest w ogóle potrzebny i czy nie wystarczyłyby odwołania do literatury przedmiotu w części wprowadzającej do zasadniczych rozważań zawartych w tym rozdziale.

Sposób prezentacji materiału w kolejnych częściach rozdziału nie budzi zastrzeżeń – Doktorantka, odwołując się do aktualnych opracowań naukowych, przybliży zagadnienia związane ze specyfiką komunikowania publicznego na poziomie lokalnym (w tym interesujące wnioski dotyczące tworzenia strategii komunikowania z interesariuszami). Na szczególną uwagę zasługują rozważania na temat roli pełnionej przez media w regionalnych i lokalnych procesach komunikacyjnych, przy czym (w kontekście tematu pracy) można było poświęcić więcej uwagi wykorzystaniu (w praktyce działania) nowych technologii komunikacyjnych – stanowiłoby to swoiste

wprowadzenie do wniosków zawartych w ostatnim podrozdziale (4.5) kolejnej części rozprawy.

Czwarty, najbardziej obszerny (243 str.), kluczowy rozdział pracy (*Analiza metod i narzędzi komunikowania programów i projektów rewitalizacyjnych*) zawiera niezwykle wyczerpującą analizę: (a) założeń metodologicznych badań oraz (b) wyników badań własnych. Należy jednoznacznie podkreślić, że rzadko zdarza się, aby założenia metodologiczne zostały omówione w tak szczegółowy i precyzyjny sposób. Przeprowadzona pogłębiona analiza problemu badawczego umożliwiła trafny dobór metod badawczych, dających sposobność wieloaspektowej analizy podejmowanych zagadnień (przedstawione w pracy uzasadnienie wyboru wskazuje na wysokie kompetencje badawcze Doktorantki). Wybór wskazanych przez Autorkę problemów badawczych oraz sposób formułowania pytań i hipotez badawczych nie budzi jakichkolwiek zastrzeżeń i w pełni odpowiada potrzebom rozprawy. Natomiast przyjętą koncepcję weryfikacji hipotez można uznać jako wzorcową.

W kolejnej części rozdziału przedstawiono wyniki dokumentalnych – analizie ilościowej i jakościowej poddano 43 Lokalne Programy Rewitalizacyjne. Doceniając olbrzymi wysiłek badawczy można zastanowić się, czy nie był możliwy inny sposób prezentacji wyników; np. przesunięcie danych tabelarycznych do aneksu i skoncentrowanie się na analizie i interpretacji uzyskanych wyników. Tak czy inaczej, przedstawioną analizę danych ilościowych oceniam bardzo wysoko; stanowiła ona mocną podstawę nie tylko sformułowania pierwszych wniosków, ale także ukierunkowała dalsze poszukiwania badawcze.

Doktorantka przekonywująco uzasadniła podjęcie badań jakościowych dokumentów LPR; koncepcja badań, sposób ich przeprowadzenia (patrz np. procedura kodowania) oraz umiejętność prezentacji (znaczenie ilustracyjno-wyjaśniające tabel oraz wykresów) i interpretacji wyników zasługuje na wyróżnienie. Podobne uwagi można odnieść do analizy danych uzyskanych przy pomocy wywiadów pogłębionych – oprócz bardzo rzetelnej analizy samych wyników, bardzo precyzyjnie scharakteryzowano kolejne etapy procedury badawczej (załączona w Aneksie transkrypcja przykładowego wywiadu uwidacznia ogrom pracy wykonanej przez

Doktorantkę). Można mieć pewne wątpliwości dotyczące sposobu przedstawiania wyników – połączenie wniosków badawczych z „ilustrującym” dane zagadnienie fragmentem wywiadu utrudnia, w moim przekonaniu, lekturę pracy (w tym kontekście dobrym rozwiązaniem jest wykorzystanie wykresów, porządkujących rozważania autorskie). Wydaje się, że można było w zakończeniu tej części rozdziału zestawić w syntetyczny sposób najważniejsze wnioski wynikające z analizy danych uzyskanych w trakcie wywiadu.

W pierwszej części kończącej rozprawę Rozdziału V (*Synteza strategii komunikowania dla programów rewitalizacji miast*) Doktorantka rekapitułuje kluczowe wnioski badawcze (odnosząc się do badawczo ujawnionych dylematów komunikowania w ramach LPR); odnosi się także do postawionych w poprzednim rozdziale hipotez badawczych (w sposób rzeczowy i kompetentny naukowo).

Rozważania zawarte w drugiej części rozdziału po raz kolejny dowodzą wysokich kompetencji naukowo-badawczych Autorki. Bazując na wynikach badań własnych konstruuje autorski model strategii komunikowania LPR; rozwiązania zaproponowane można z pewnością uznać jako materiał poglądowy dla instytucji i osób odpowiedzialnych za realizację programów rewitalizacyjnych.

Konkludując, należy uznać wybór tematu za w pełni odpowiedni dla rozprawy doktorskiej. Mamy do czynienia z oryginalnym i samodzielnie opracowanym naukowym, na wysoką ocenę zasługuje umiejętność analizy omawianych zjawisk, jednoznacznie świadcząca o bardzo dobrym warsztacie naukowo-badawczym Doktorantki. Należy także podkreślić, że ambitny projekt badawczy mgr Anny Huth doskonale wpisuje w badania prowadzone nad programami rewitalizacyjnymi w Polsce, uzupełniając je o wartościowe wnioski naukowe.

Doceniając naukową wagę i jakość rozważań zawartych w niniejszej pracy stwierdzam, że recenzowana rozprawa Pan mgr Anny Huth **spełnia wymagania** stawiane pracom doktorskim określone w art. 13, ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595). **Jednocześnie wnoszę o dopuszczenie Pani mgr Anny Huth do dalszych etapów przewodu doktorskiego.**

Mając na uwadze wartość naukową opracowania wnioskuję - w przypadku pomyślnego zakończenia procedury doktorskiej - o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr Anny Huth.

Dr hab. Mariusz Kolczyński

Katowice, 14.05. 2019